

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проходження навчально-наукової практики
з написанням випускної кваліфікаційної роботи

УДК 378.2:001.891(072)

М54

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 7 від 16 березня 2023 р.)

Рецензенти:

Чемерис В. А. д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І.В. Поповича Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Шматковська Т.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Волинського національного університету імені Лесі Українки

М54 Методичні рекомендації до проходження навчально-наукової практики з написанням випускної кваліфікаційної роботи / уклад. Хомюк Н.Л., Якимчук А. Ю., Павлова О. М. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023. 42 с.

Методичні рекомендації до проходження навчально-наукової практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та 051 Економіка денної та заочної форми навчання містять основні вимоги до проходження практики, оформлення супровідної документації, оформлення та написання звіту про проходження практики.

Методичні рекомендації розроблені на основі чинного законодавства України, нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Рекомендовано здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньо-професійної програми Економіка підприємства та за спеціальністю 051 Економіка освітньо-професійної програми Економіка довкілля та природних ресурсів.

УДК 378.2:001.891(072)

М54

© Хомюк Н.Л., Якимчук А.Ю., Павлова О. М.

©Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Мета і завдання навчально-наукової практики	5
2. Етапи проходження навчально-наукової практики	12
3. Особливості організації навчально-наукової практики	13
4. Завдання та структура звіту.....	15
5. Вимоги до оформлення звіту про проходження навчально-наукової практики	16
6. Порядок захисту звітів з навчально-наукової практики	23
7. Політика академічної доброчесності	25
8. Рекомендована література та інтернет-ресурси	26
Додатки	28

ВСТУП

Навчальна практика є невід'ємною складовою професійної підготовки магістра за освітньо-професійними програмами Економіка підприємства та Економіка довкілля та природних ресурсів й спрямована на формування у здобувачів освіти умінь та навичок практичної діяльності з методики та методології досліджень, застосування теоретичних знань у навчальній та науковій діяльності, ознайомлення з вимогами до написання наукових робіт (тез, статей, рефератів, магістерської роботи) у сфері підприємництва та економіки, що сприятиме підвищенню рівня виконання наукових робіт. Особливістю даної практики є вивчення теоретичних основ та методики проведення наукових дослідження для написання випускної кваліфікаційної роботи та виконання індивідуального завдання відповідно до напрямку дослідження у випускній кваліфікаційній роботі.

Виконання практики базується на знаннях з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Проходження практики та виконання індивідуального завдання сприятиме написанню випускної кваліфікаційної роботи за спеціальностями 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та 051 Економіка.

Методичні рекомендації до проходження навчально-наукової практики здобувачами освітнього ступеня «магістр» спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньо-професійної програми Економіка підприємства та спеціальності 051 Економіка довкілля та природних ресурсів розроблені на основі Положення про проведення практики студентів Волинського національного університет імені Лесі Українки від 29.06.2022 р., Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (МОН України № 93від 08.04. 1993 р.).

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ

Наукова діяльність – специфічний вид діяльності, який потребує аналітичного складу розуму, вміння опрацьовувати значні інформаційні масиви, інтелектуальних здібностей та здатності до інноваційного мислення, а також зосередженості й працездатності. Науково-дослідна діяльність є творчим процесом, який вимагає не лише глибокої теоретичної підготовки, а й відповідної організації дослідницької праці, володіння сучасними інформаційними технологіями у сфері своєї професійної діяльності, культурою мислення, письмового та усного мовлення. Саме тому, необхідною складовою навчального процесу є проходження навчально-наукової практики.

Навчально-наукова практика для здобувачів освітнього ступеня магістр за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньо-професійної програми Економіка підприємства та за спеціальністю 051 Економіка освітньо-професійної програми Економіка довкілля та природних ресурсів є важливим етапом у підготовці висококваліфікованих фахівців, що підкріплюється написанням випускної кваліфікаційної роботи.

Метою навчально-наукової практики є набуття досвіду самостійної науково-дослідної роботи та застосування методики її проведення, результатом чого має стати формування теоретичної основи та наукової складової майбутньої магістерської кваліфікаційної роботи. Навчально-наукова практика направлена на освоєння методики проведення всіх етапів науково-дослідних робіт – від постановки завдань дослідження до апробації його результатів.

Завдання навчально-наукової практики:

- скласти план до випускної кваліфікаційної роботи;
- написати вступ до випускної кваліфікаційної роботи;
- виконати апробацію результатів дослідження (написати тези або статтю);
- проаналізувати літературні джерела за темою дослідження з метою їх використання при виконанні випускної кваліфікаційної роботи.

Предметом навчально-наукової практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду, дослідження

проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи.

Навчально-наукова практика магістрів за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітньо-професійної програми Економіка підприємства спрямована на досягнення таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність. Уміння на основі інформаційного забезпечення та комп'ютерних технологій розробляти достатню кількість альтернативних варіантів рішень.

ЗК 8. Здатність розробляти і управляти інноваційно-інвестиційними проектами.

ЗК 9. Здатність діагностувати економічні, соціальні, моральні, морально-етичні наслідки застосування на практиці нових економічних інструментів, розробок і методик.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

ФК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності

ФК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ФК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

ФК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

ФК 6. Здатність планувати і проводити наукові дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ФК 7. Здатність обирати і використовувати загальнонаукові та спеціальні методи для проведення прикладних досліджень у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

ФК 8. Здатність вирішувати задачі прогнозування процесів розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур із використанням економіко-математичних методів та інформаційних технологій.

ФК 9. Здатність оцінювати рівень еколого-економічної безпеки суб'єктів підприємництва та розробляти заходи її підвищення.

ФК 10. Здатність встановлювати, підтримувати та розвивати ділові відносини із суб'єктами зовнішнього середовища. Здатність використовувати комунікаційні технології для захисту інтересів суб'єкта підприємницької діяльності.

ФК 11. Здатність до прийняття інвестиційних рішень щодо вибору напрямів та інструментів інвестування і організації управління інноваційно-інвестиційною програмою та інвестиційним портфелем підприємства.

ФК 12. Здатність проводити бізнес-діагностику пріоритетних напрямків організації та ведення підприємницької діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 3. Вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності.

ПРН 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

ПРН 12. Планувати і виконувати наукові дослідження, презентувати й обговорювати їх результати державною та іноземною мовами.

ПРН 13. Застосовувати сучасні дослідницькі технології та методи досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН 14. Моделювати і прогнозувати процеси розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур з використанням економіко-математичного інструментарію та інформаційних технологій.

ПРН 15. Уміння розраховувати потребу в інноваційних інвестиціях, здійснювати заходи із впровадження економічно обґрунтованих інновацій, уміння здійснювати моніторинг інновацій, розраховувати ефективність проєктів, виконувати економічне оцінювання нововведень.

ПРН 16. Уміння оцінювати складові еколого-економічної безпеки підприємницьких структур, а також розробляти превентивні програми і заходи.

Навчально-наукова практика магістрів за спеціальністю 051 Економіка освітньо-професійної програми Економіка довкілля та природних ресурсів спрямована на досягнення таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні

Фахові компетентності

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних

проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати

ПРН 1.Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.

ПРН 7.Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю,

обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

2. ЕТАПИ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ

Згідно з графіком навчального процесу у Волинському національному університеті імені Лесі Українки навчально-наукова практика для здобувачів освіти 1 року навчання спеціальностей 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність й 051 Економіка другого (магістерського) освітнього ступеня проводиться протягом усього першого семестру.

Навчально-наукову практику можна поділити на певні етапи (організаційний, ознайомчий, основний, методичний, заключний), що дозволяє планувати її проходження, тобто передбачає встановлення своїх завдань для кожного етапу, а також дає можливість контролювати та оцінювати порядок проходження практики і, якщо необхідно, коригувати його.

Орієнтовні етапи навчально-наукової практики наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Етапи проходження навчально-наукової практики

Етап	Зміст, основні завдання
Організаційний	Ознайомлення здобувачів освіти керівником від університету з програмою практики, індивідуальним завданням та формами звітності з практики; Розробка індивідуального плану та завдань для проходження навчально-наукової практики (відповідно до програми та теми кваліфікаційної роботи).
Ознайомчий	Ознайомлення з нормативними документами щодо написання та оформлення наукових робіт (тез, статей), правилами складання бібліографічного опису для списків літератури іджерел.
Основний	Виконання індивідуального завдання – опрацювання теоретичних та методичних підходів до вивчення актуальних питань у підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; вивчення нормативної бази за темою випускної кваліфікаційної роботи, формування коротких висновків. Ідентифікація основних проблем за обраною темою дослідження.
Методичний	Вивчення методичних підходів до дослідження поставлених завдань.
Заключний	Написання та оформлення звіту про проходження практики. Захист звіту про проходження практики на випусковій кафедрі.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ

Навчально-наукову практику здобувачі освіти проходять у закладі вищої освіти.

Керівник практики від кафедри перед початком практики проводить інструктаж про порядок її проходження, знайомить із вимогами щодо виконання програми практики та складання звіту за результатами проходження практики.

Основною особливістю проведення навчально-наукової практики є прив'язка її до тематики кваліфікаційної роботи. Відповідно, завдання та зміст практики включають опрацювання літературних джерел з тематики наукового дослідження, меті збір та підготовку необхідних матеріалів для написання роботи.

Матеріали, отримані під час проходження практики, мають бути використані для написання випускної кваліфікаційної роботи. Після закінчення навчально-наукової практики здобувач освіти має підготувати матеріал для обґрунтування актуальності теми, написання вступу та опрацювати літературні джерела для написання першого розділу випускної роботи.

Під час практики здобувачі освіти повинні в повному обсязі виконати програму проходження практики, скласти звіт про проходження практики та вести щоденник.

Після закінчення практики здобувач освіти повинен подати на кафедру:

- щоденник з практики,
- звіт про проходження практики.

Обов'язки керівника навчально-наукової практики від кафедри.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Керівник практики від кафедри зобов'язаний:

- ознайомити здобувачів освіти з порядком проходження практики;
- забезпечити силабусом та методичними рекомендаціями про проходження практики й вимогами до складання звіту з практики;

- провести загальний інструктаж про завдання практики;
- забезпечити документацією на практику – щоденником проходження практики тощо;
- інформувати магістрів про терміни здачі та захисту звіту з практики;
- надавати консультаційну підтримку та здійснювати контроль за роботою здобувачів освіти під час проходження практики;
- надавати консультації з питань оформленні звіту з практики згідно з встановленими вимогами до складання звіту;
- оцінити проходження практики;
- перевірити поданий на кафедру звіт та дати йому оцінку у відповідному пункті щоденника.

Обов'язки здобувача освіти під час проходження навчально-наукової практики.

Здобувач освіти повинен до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу щоденник, методичні матеріали та консультації щодо оформлення всіх потрібних документів.

Під час проходження практики здобувач освіти зобов'язаний:

- виконувати завдання, передбачені силабусом практики;
- ознайомитись із методикою та практичними рекомендаціями написання випускної кваліфікаційної роботи;
- протягом усього періоду практики здійснювати підготовчу роботу для складання звіту про проходження практики і відображати результати виконання програми практики у щоденнику (Додаток Д);
- своєчасно підготувати та подати на кафедру **звіт** про проходження практики та скласти залік з практики.

До звіту також додається щоденник з навчально-наукової практики.

4. ЗАВДАННЯ ТА СТРУКТУРА ЗВІТУ

Завдання формуються до початку проходження навчально-наукової практики, погоджується із керівником практики та керівником випускної кваліфікаційної роботи. Тематика завдання визначається з урахуванням особистих наукових інтересів здобувачів, тематики випускних кваліфікаційних робіт.

Структура звіту про проходження навчально-наукової практики :

- титульний аркуш (Додаток А);
- зміст;
- вступ;
- основна частина (розділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки;
- щоденник проходження практики (Додаток Б).

У вступі вказується назва бази проходження практики, мета та завдання. Вступ дає загальну характеристику проведеного дослідження.

Основна частина звіту з навчально-наукової практики складається з таких розділів (Додаток В):

Розроблення плану до випускної кваліфікаційної роботи

Написання вступу до випускної кваліфікаційної роботи

Написання тез доповідей або статті з обраної проблематики дослідження (До звіту прикріплюються сканкопії тез доповідей у збірнику матеріалів науково-практичної конференції або сканкопії статті. Обов'язковими є сканкопії титульного листка збірника матеріалів конференції або журналу, змісту та тез/статті).

Кожна із зазначених частин звіту повинна містити короткі висновки щодо проведеного дослідження.

Загальні висновки до звіту з навчально-наукової практики мають відповідати поставленим завданням.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту про проходження навчально-наукової практики.

Звіт з навчально-наукової практики виконується державною (українською) мовою.

Звіт виконується на папері формату А4.

Для написання звіту рекомендовано використовувати текстовий редактор Microsoft Word (версія 7.0 або вище), шрифт Times New Roman Сут, розмір 14 пунктів, міжрядковий інтервал – 1,5.

Текст – береги таких розмірів: лівий – не менше 25 мм, правий – не менше 10 мм, верхній і нижній – не менше 20 мм.

Обсяг роботи (без бібліографії та без додатків): комп'ютерний набір – до 2-3 х друк. аркушів (25 - 40 сторінок машинописного тексту (відповідно: вступ – до 2-3 стор., висновки – 2-4 стор.).

Зауважимо, що до загального обсягу звіту з навчально-наукової практики не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки.

Заголовки структурних частин звіту з навчально-наукової практики ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ пишуть великими літерами симетрично до тексту та починають з нової сторінки. Заголовки параграфів друкують маленькимилітерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам.

Зміст і результати дослідження необхідно викладати стисло, логічно й аргументовано. Виклад матеріалу автор здійснює використовуючи займенник “ми”. Це характеризує комплексний підхід до вирішення проблеми та дає змогу відобразити власну думку як позицію певної групи вчених чи наукової школи.

Всі сторінки звіту з навчально-наукової практики повинні бути пронумеровані арабськими цифрами без знаку №.

Титульний лист є першою сторінкою звіту з навчально-наукової практики ,

який включають до загальної нумерації сторінок. На ньому номер сторінки не ставлять.

На сторінці 2 розміщують **зміст** звіту з навчально-наукової практики . Із сторінки 3 розпочинається **вступ** до звіту, далі йде виклад основного тексту звіту з навчально-наукової практики.

Кожний розділ пишуть з нової сторінки і обов'язково найменують (виділяють заголовком). Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Всі аркуші, на яких розміщені такі структурні частини звіту про проходження навчально-наукової практики , як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати 1. ВСТУП або 4. ВИСНОВКИ.

Оформлення таблиць та ілюстрацій

Наочність звіту про проходження навчально-наукової практики та його цінність значно підвищиться, якщо здобувач освіти при його написанні буде використовувати *таблиці та ілюстрації*: технічні рисунки, схеми, графіки, діаграми тощо. Ілюстрації та таблиці, які розміщені на окремих сторінках, не включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом Рис. і нумерують послідовно в межах розділу (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках). Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад, Рис.1.1 (перший рисунок першого розділу).

Цифровий матеріал, як правило, оформляють у вигляді *таблиць*. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву наводять жирним шрифтом і не підкреслюють.

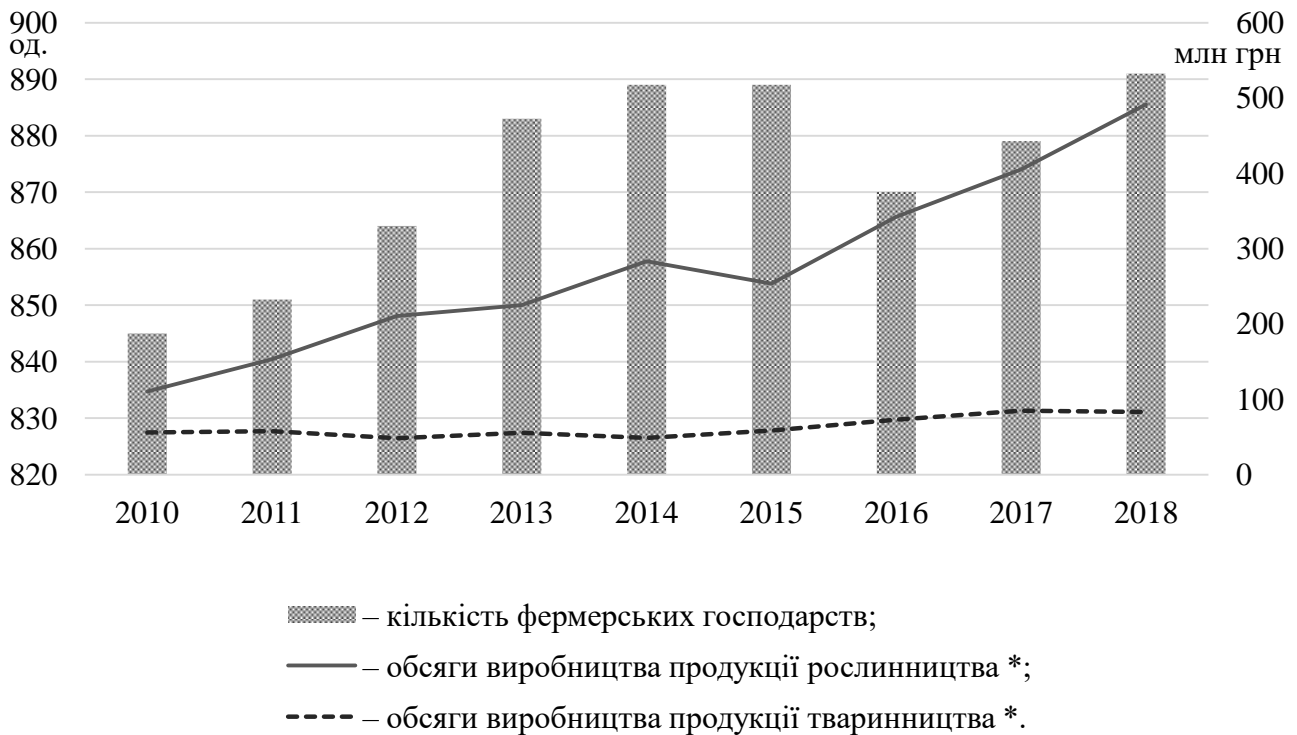

Рис. 1.1. Динаміка формування фермерських господарств та обсягів виробництва ними продукції сільського господарства у Волинській області

Джерело: побудовано на основі даних Головного управління статистики у Волинській області;

* у постійних цінах 2010 р.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Назва таблиці, заголовки рядків і граф мають бути чіткими, лаконічними, без скорочень.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис Таблиця із зазначенням номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між яким ставиться крапка, наприклад, Таблиця 1.1 (перша таблиця першого розділу). При переносі частини таблиці на інший аркуш слово «Таблиця» і її номер, а також назву вміщують тільки над її першою частиною. Над іншими частинами справа пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад, Продовж. табл. 2.1. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки.

Виробництво продукції сільського господарства у Волинській області

Вид сільськогосподарської продукції	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2018	Абсолютний приріст за 2018–1990
Продукція рослинництва								
Культури зернові та зернобобові, тис. т	896,1	704	329,6	350	252,5	572	793,9	-102,2
Цукровий буряк, тис. т	1168,1	515,1	286,9	286,7	328	277,9	398,4	-769,7
Ріпак і кольза, тис. т	8,5	1,6	3,2	5,9	37,5	85,2	136	127,5
Соя, тис. т	0	0	0	0,3	17	68,5	98,2	98,2
Соняшник, тис. т	0	0	0	0,2	0,2	5,2	69,5	69,5
Картопля, тис. т	484,4	26,6	19,3	9,6	12	9,8	5,7	-478,7
Культури овочеві, тис. т	84,1	15,2	9,6	7,1	10,7	10,8	12,8	-71,3
Культури плодові та ягідні, тис. т	3,6	2,8	1	0,3	1,8	5,5	9,3	5,7

Примітки до таблиць (як і до тексту), в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо на одному аркуші є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Посилаючись на таблиці, потрібно робити узагальнення та аналіз їх даних. При цьому вживають вислови «як видно з таблиці...», «таблиця дозволяє зробити висновок...», «за результатами аналізу даних таблиці...». Словесний коментар ілюстрації необхідний лише тоді, коли треба звернути увагу на найбільш значимий факт або частину ілюстрації, які будуть використані для теоретичних висновків або для обґрунтування висновків.

Написання формул.

При необхідності використовують *формули*. Їх виділяють з тексту вільними рядками. Над і під кожною формулою потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння чи формула не вміщуються в одному рядку, його слід перенести після знака рівності (=) або після інших знаків (+, -, x). Невеликі та нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують всередині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів подають безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка, який починають зі слова «де» без двокрапки.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у наступному тексті. Формули у кваліфікаційній роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку.

Наприклад, для розрахунку середнього індексу виконання показників ефективності бюджетної програми можна використати формулу:

$$I_{rur} = \frac{1}{48} \left(\sum_{j=1}^{21} I_{rur}^{soc} + \sum_{j=1}^{18} I_{rur}^{econ} + \sum_{j=1}^9 I_{rur}^{ecol} \right), \quad (1.1)$$

де I_{rur} – інтегральний індекс сталого розвитку сільських територій;
 I_{rur}^{soc} – частковий індекс соціального розвитку сільських територій;
 I_{rur}^{econ} – частковий індекс економічного розвитку сільських територій;
 I_{rur}^{ecol} – частковий індекс екологічного розвитку сільських територій

Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (1.1) (перша формула першого розділу).

Посилання на використані джерела

При написанні звіту про проходження практики здобувач освіти повинен робити **посилання на використані джерела**. Посилання робляться лише тоді, коли в тексті використовують цитати чи вислови, переповідається своїми словами думка того чи іншого автора, наводяться цифри і факти чи використовуються таблиці або ілюстрації з певного джерела тощо. Вони дають необхідну інформацію щодо процитованого матеріалу, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, а також дають змогу відшукати першоджерела і перевірити їх достовірність.

Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не включений до останнього видання. Якщо посилаються на джерело з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць чи формул з джерела, на яке робиться посилання. При

згадуванні у тексті прізвищ авторів ініціали, як правило, ставляться перед прізвищем.

Посилання подаються у тексті роботи у квадратних дужках [14, с. 20], де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки.

Запозичені висловлювання обов'язково беруть у лапки (оформлювати у вигляді цитати) та посилатися на першоджерело. Порушення цих вимог може призвести до кваліфікації дій автора як плагіату й до недопуску роботи до захисту.

Приклад: Цитата в тексті: «...географічне положення, природно-кліматичні умови, наявність трудового потенціалу, спеціалізація суб'єктів господарювання сприяли виявленню можливості формування агропромислових і туристичних кластерів у Волинській області [25, с. 29]».

Відповідний опис у переліку посилань:

Хомюк Н. Л. Диверсифікація розвитку сільських територій в умовах децентралізації: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 320 с.

Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст. Пряме цитування конкретного джерела не повинно перевищувати 1–2 абзаців. Кількість прямих цитат на одній сторінці роботи не повинна перевищувати 2–3. Не потрібно подавати цитати у висновках.

Формування списку використаних джерел.

Список використаних джерел розміщують після висновків. У списку повинні наводитись лише ті джерела, які використовувались здобувачем освіти при виконанні звіту про проходження навчально-наукової практики .

Перелік джерел слід розміщувати в списку одним із таких способів:

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- в порядку подання посилань у тексті (найбільш зручний для користування).

Що стосується останнього варіанта, то він передбачає розміщення джерел утакому порядку:

- законодавчі та нормативні документи,
- джерела статистичних даних,

- наукова література в алфавітному порядку,
- іноземні видання.

Назва джерела подається тією мовою, якою вони видані. Не потрібно перекладати їх на українську мову або транслітерувати

Приклад оформлення списку використаних джерел відображено у Додатку Д.

Оформлення додатків

Додатки оформляються як продовження звіту про проходження навчально-наукової практики після списку використаних джерел.

При оформленні додатків окремою частиною на окремому аркуші пишуть (друкують) великими літерами слово «**ДОДАТКИ**».

Додаток повинен мати заголовок. Він пишеться угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки.

Наприклад, посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток А» і велика літера, що позначає додаток. Позначаючи послідовно додатки великими літерами української абетки із нумерації слід виключити літери Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Таблиці, ілюстрації та формули, які розміщені у додатках, нумерують у межах кожного додатка. Наприклад, рис. А. 1 – перший рисунок додатка А; таблиця В.2 – друга таблиця додатка В, Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д.

6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ЗВІТІВ З НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ

Звіт із практики подається здобувачем освіти керівнику практики від кафедри. Після рецензування керівником практики звіт підлягає захисту. Захист звітів по навчально-науковій практиці приймає комісія, що складається з викладачів кафедри економіки, підприємництва та маркетингу. До складу комісії, яка призначена завідувачем кафедрою, повинно входити не менше трьох науково-педагогічних працівників.

Критерії оцінювання захисту звіту з навчально-наукової практики, які забезпечують максимальну оцінку:

- обґрунтування актуальності тематики досліджень, визначення предмету, об'єкту, мети та завдань за темою випускної кваліфікаційної роботи;
- наявність посилань на джерела інформації;
- відсутність дублювання, описового матеріалу, стереотипних рішень, щоне впливають на суть та висвітлення отриманих результатів;
- загальна та професійна компетентність, лаконізм і логічна послідовність викладу матеріалу;
- якість оформлення;
- самостійність виконання.

У процесі захисту звіту про проходження практики члени комісії задають здобувачеві освіти питання, які дозволяють оцінити викладені положення про проходження практики.

До критеріїв оцінки захисту звіту про практику належать:

- рівень володіння змістом виконаної роботи;
- належне знання відповідних положень, вимог написання та оформлення тез та статей;
- уміння здобувача освіти відповідати на проблемні питання, що передбачені програмою практики та пов'язані зі змістом роботи.

Звіт про проходження навчально-наукової практики оцінюється за 100-бальною шкалою за системою ECTS. Оцінку викладач виставляє до заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки здобувача. Здобувачу освіти, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надане

право проходження практики повторно.

Оцінювання результатів навчально-наукової практики

Види оцінювання	Кількість балів
Теоретична підготовка (знання та вільне володіння матеріалом під час захисту, аргументоване представлення результатів дослідження)	15
Оцінювання звітної та допоміжної документації (зміст доповіді-презентації; якість документів, що використані для написання звіту та є основою доповіді-презентації)	10
Якість виконання індивідуального завдання (рівень його відповідності випускній кваліфікаційній роботі, наявність чітких сформульованих висновків та пропозицій відповідно до предмету дослідження)	20
Наявність самостійних розробок та відповідність політиці академічної доброчесності	15
Технічне оформлення звіту з практики	5
Захист практики	35
Разом	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

7. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ НАПИСАННІЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО- НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- 1) академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- 2) самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- 3) фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- 4) фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, щостосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- 5) списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- 6) обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- 7) хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пілґ чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; необ’єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання

здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

З метою запобігання академічної доброчесності при написання звіту про проходження навчально-наукової практики у ВНУ імені Лесі Українки діє Положення про академічну доброчесність.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України № 93 від 08.04.1993 р. Редакція від 20.12.1994
2. Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) (Протокол Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки № 220-з від 29 червня 2022 р).
3. Положення про проведення практики студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки (Протокол Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки №220-з від 29 червня 2022 р).
4. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки (Протокол Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки №220-з від 29 червня 2022 р).
5. Положення про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (Протокол Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки №220-з від 29 червня 2022 р).
6. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (Протокол Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки № 2 від 26 лютого 2021 р).

Додаткова

1. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
2. Грабченко А. І., Федорович В. О., Гаращенко Я. М. Методи наукових досліджень : навч. посіб. Х. : НТУ «ХП», 2019. 142 с.
3. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. К.: Кондор, 2020. 132 с.
4. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.

5. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.

6. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / за ред. І. С. Добронравової, О. В. Руденко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України URL: <https://www.me.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.nbu.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
8. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
9. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

ДОДАТКИ

Додато

к АЗразок титульного листа звіту про проходження навчально-наукової практики

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА МАРКЕТИНГУ

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ З НАПИСАННЯМ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

-

-

Виконав (ла): студент (ка) _____ курсу, і

(прізвище, ім'я, по-батькові)

(підпис

)

Керівник практики від кафедри

_____
(посада, вчене звання, прізвище,
ініціали)

(підпис

)

Щоденник про проходження практики

Розпорядження на практику № 1

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

курс _____ група _____

направляється на _____ практику
(назва виробничої практики)

в м. (р-н) _____

на _____
(назва підприємства, установи, навчального закладу)

Термін практики з _____ 20 __ р. по _____ 20 __ р.

Керівник практики від факультету (інституту) _____
(посада, прізвище, ініціали)

Наказ № _____ від _____ 20 __ р.

М. П. Декан факультету (інституту) _____

Керівник від бази практики _____
(посада, прізвище, ініціали)

Інструктаж з техніки безпеки на виробництві пройшов (ла) _____
(підпис студента)

« ____ » _____ 20 __ р.

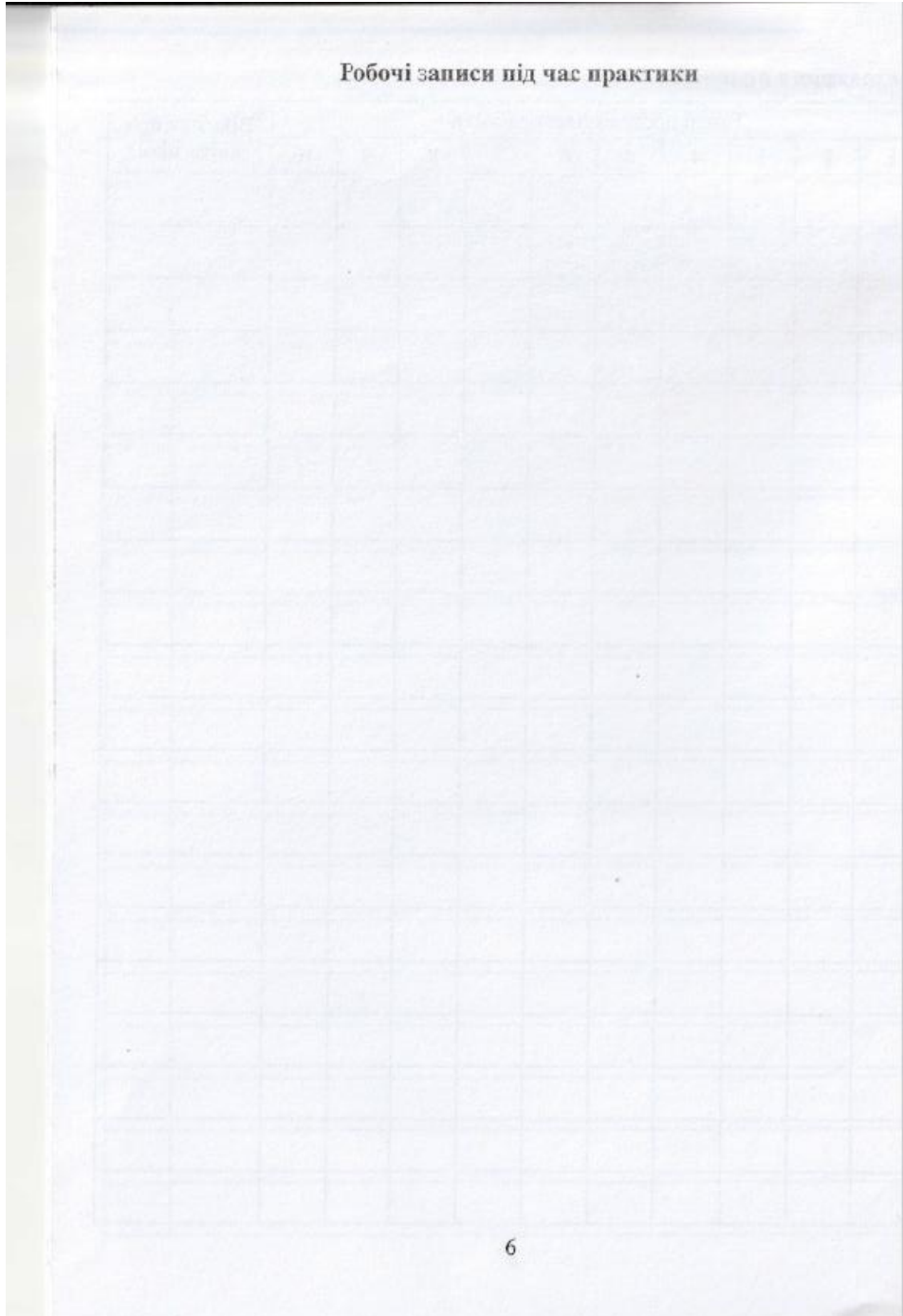
Інструктаж провів _____
(підпис представника бази практики)

Робочі записи під час практики

**Висновки керівника практики від факультету (інституту)
про роботу студента**

Підпис керівника від факультету (інституту) _____

« ____ » _____ 20 ____ р.

Оцінка за практику _____

Підпис членів комісії _____

Рекомендований зміст навчально-наукової практики

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Розроблення плану до випускної кваліфікаційної роботи.....	4
2. Написання вступу до випускної кваліфікаційної роботи	5
3. Написання тез доповідей або статті з обраної проблематики дослідження... ..	8
4. Оформлення бібліографії з теми, обраної для дослідження... ..	18
ВИСНОВКИ	20
ДОДАТКИ.....	

**ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України :навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр.Київ, 2013. 373 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ- ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практ. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова.Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб.Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

<p>Чотири і більше авторів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків :Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М.,Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
<p>Автор(и) та редактор(и)/упорядники</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна.Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально- виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
<p>Без автора</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ :Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ,2012. 464 с. 3. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010.400 p.
<p>Багатотомні видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології.424 с.

Частина видання	
Книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241. 4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932- 1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
Статті із продовжуваних та періодичних видань	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65. 2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55. 4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17. 5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного

	<p>законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>7. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс- бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).

Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04- 01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.- довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі <i>Бібліотечний вісник</i>. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017). 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.
-------------------	--

Навчально-методичне видання

Хомюк Наталія Леонідівна

Якимчук Аліна Юріївна

Павлова Олена Миколаївна

Методичні рекомендації

до проходження навчально-наукової практики
з написанням випускної кваліфікаційної роботи

Друк – Волинський національний університет ім. Лесі Українки.
43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13.

Тираж 50 прим. Обсяг 1,82 обл.-вид. арк.